

Nr 67

Av herr **Senander m. fl.**, om *ändrade pensionsbestämmelser för småföretagare.*

(Lika lydande med motion nr 51 i Första kammaren)

Då allmänna pensionsberedningen år 1957 framlade sitt förslag till allmän tilläggspension visade det sig att småföretagarnas stora grupp undantagits från varje möjlighet att komma i åtnjutande av förslaget förmåner. Förslaget omfattade nämligen endast de som hade *inkomst av anställning* men icke de som hade *inkomst av annat förvärvsarbete*. Trots att många småföretagare knappast hade möjlighet att själva ordna sin pensionering på ett någorlunda tillfredsställande sätt blev de helt utestängda medan däremot inkomsttagare med 30 000 kronor eller mera i årsinkomst, såsom direktörer och andra chefspersoner, föreslogs inordnade under lagen för så vitt de räknades som anställda.

Denna uppenbara sociala orättvisa kunde inte undgå att uppmärksammas. I proposition nr 100 till 1959 års riksdag föreslogs därför att även småföretagare, såsom jordbrukare, hantverkare, handlare, fria yrkesutövare m. fl., under vissa villkor skulle kunna försäkras i ATP. Villkoren var emellertid sådana, att de inte kunde anses som billiga. Det föreskrevs sålunda, att den pensionsgrundande inkomsten endast fick beräknas till två tredjedelar i den mån inkomsten översteg 8 000 kronor om året. Som exempel kan nämnas att en småföretagare med en årsinkomst av 14 000 kronor endast kunde räkna med en pensionsgrundande inkomst av 12 000 kronor (8 000 + två tredjedelar av överskjutande 6 000 kronor = 12 000 kronor).

Den kommunistiska riksdagsgruppen var ensam om att påtala denna nya styvmoderliga behandling av småföretagarna. I två likalydande motioner (I: 430 och II: 525) påtalades saken och yrkades, att gränslöppet skulle höjas från 8 000 kronor till 12 000 kronor. I anledning av den kommunistiska motionen uttalade riksdagen bland annat följande:

Lika väl som den i propositionen föreslagna lösningen ur de synpunkter man här har att utgå ifrån kan betraktas som väl avvägd, kan å andra sidan skäl anföras för en höjning av ifrågavarande gräns i enlighet med motionärernas yrkande. Det måste emellertid även beaktas, att en höjning av gränsen med åtföljande ökning av den pensionsgrundande inkomsten också medför en motsvarande ökning av de avgifter den försäkrade har att erlagga för sin pensionering. Det torde mot bakgrunden härav inte utan vidare kunna tagas för givet, att de som beröres av den ifrågavarande gränstragningen i allmänhet önskar en ändring i den av motionärerna angivna riktningen.

Utvecklingen har visat att denna något märkliga motivering för ett avslag på den kommunistiska motionen icke hade något fog för sig. Ökningen av bolagsbildningen under 1959 och 1960 har slagit alla rekord som en följd av de allt annat än liberala villkoren i lagen för småföretagarnas försäkring. Omkring 2 900 nybildningar av bolag ägde rum år 1959 och siffran för år 1960 beräknas till över 6 500. Ännu flera bolagsbildningar tillkommer utan tveivel om ingen ändring av reglerna sker.

Det är emellertid långt ifrån alla företagare som har möjlighet att förvandla sig från företagare till anställda på bolagsbildandets väg. Säkerligen är denna väg stängd för dem, som är i störst behov av att trygga sin ålderdom inom ATP på rimliga villkor. Det är därför icke socialt försvarbart att upprätthålla en lagbestämmelse som ger till resultat, att små inkomsttagare diskrimineras medan löntagare med årsinkomster på över 30 000 kronor och företagare som är i stånd att bilda bolag ograverat erhåller ATP:s förmåner. Det bör i sammanhanget framhållas att den ogynnsamma beräkningen av den pensionsgrundande inkomsten för småföretagarna i förekommande fall givetvis även drabbar deras efterlevande.

Med hänvisning till det anförda, hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till innevarande års riksdag i syfte att möjliggöra för småföretagare att uppnå pensionering enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension på samma villkor som övriga försäkrade.

Stockholm den 18 januari 1961

Knut Senander

Henning Nilsson

H. Hagberg
